

Työelämän edustajat arvioijana

Perehdytys aikuisten
näyttötutkintojen arviointiin

NÄYTTÄVÄ -projekti

Näyttötutkintojärjestelmän keskeiset periaatteet

- Kolmikantayhteistyö: tutkintorakenteesta päättäminen, tutkintojen perusteiden laatiminen, näyttöjen toteuttaminen ja arvioiminen
- Tutkinnot ovat riippumattomia ammattitaidon hankkimistavasta
- Ammattitaito osoitetaan tutkintosuorituksilla

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Mitä hyötyä tutkinnosta on TUTKINNON SUORITTAJALLE

- Ammattitaidon voi saavuttaa eri tavoin
- Aiemman tiedon ja taidon voi hyödyntää
- Kilpailukyky työmarkkinoilla kasvaa
- Mahdollisuus monipuolistaa omaa ammattitaitoaan

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Mitä hyötyä tutkinnosta on TUTKINNON JÄRJESTÄJÄLLE

- Yhteistyö oppilaitosten ja työelämän välillä
- Työelämälähtöisyys lisääntyy koulutuksessa
- Opiskelijoiden motivaatio kasvaa
- Omien opetusmenetelmien kehittämisen mahdollisuus

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Mitä hyötyä tutkinnosta on TYÖNANTAJALLE

- Joustava tapa kehittää yrityksen henkilöstöä
- Ammattitaitoinen, työtehtävänsä osaava henkilöstö (sertifiointi)
- Mahdollisuus vaikuttaa alan koulutuksen sisältöön

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Erilaiset näyttötutkinnot

- **Ammatillisessa perustutkinnossa** osoitetaan ammattitaidon saavuttamiseksi tarvittavat tiedot ja taidot
- **Ammattitutkinnossa** osoitetaan alan ammattiyöntekijältä vaadittava ammattitaito
- **Erikoisammattitutkinnossa** osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien osaaminen

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Ammatillisen perustutkinnon suorittava on pätevä suoriutuja, joka osaa ja taitaa annetut omaan ammattiinsa liittyvät tehtävät.

Hän ei aseta itse tavoitteita toiminnalleen, vaan tekee tarkasti valmiiksi määritellyt tehtäväkokonaisuudet

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

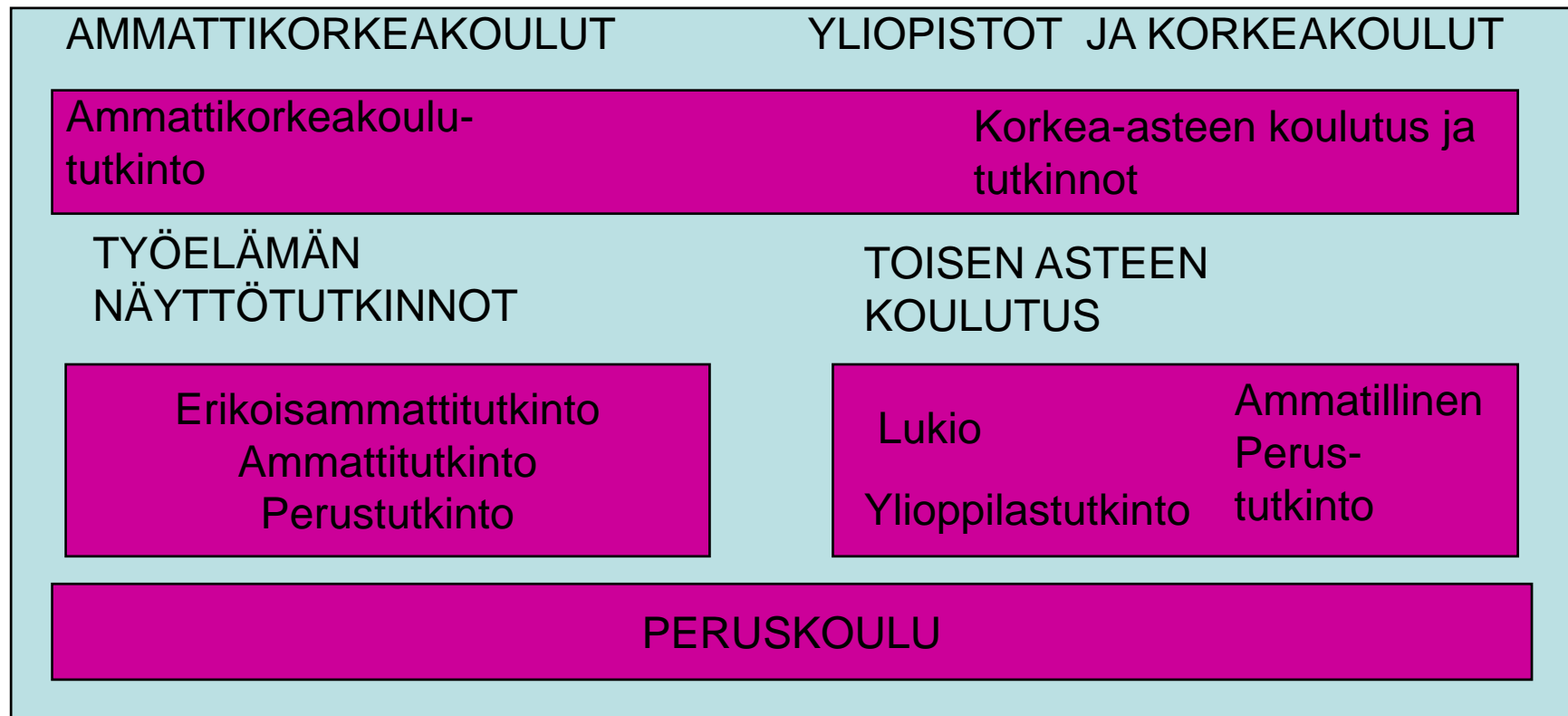
Ammattitutkinnon suorittava
on **etevä taitaja**, joka mm.
kykenee valitsemaan
tehtäväalueiden sisällä sopivia
vaihtoehtoja tavoitteeseen
pääsemiseksi

NÄYTTÄVÄ -projekti

Erikoisammattitutkinnon suorittava on asiantuntija, jonka työtä ohjaa perustehtävä. Hän hallitsee erinomaisesti oman alansa ammattikäsitteistön ja suoriutuu kaikista tarvittavista työtehtävistä

NÄYTTÄVÄ -projekti

Näyttötutkintojen asema Suomen koulutusjärjestelmässä

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Näyttötutkintojärjestelmän eri toimijat

Opetusministeriö

- Päättää tutkintorakenteesta
- Päättää tutkintomaksusta

Opetushallitus

- Vastaa tutkinnon perusteiden laatimisesta ja päättää perusteista
- Vastaa tutkintotoimikuntien toimiala- ja aluejaosta

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Näyttötutkintojärjestelmän eri toimijat

- Asettaa tutkintotoimikunnat
- Huolehtii tutkintotoimikuntien maksuliikenteestä, kirjanpidosta ja arkistoinnista
- Avustaa tutkintotoimikuntaa tutkintojen järjestämisedellytysten arvioinnissa
- Ohjaa, kouluttaa ja konsultoi tutkintotoimikuntaa ja tutkinnon järjestäjiä

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Näyttötutkintojärjestelmän eri toimijat

Tutkinnon järjestäjät

- Laativat järjestämissopimushakemukset
- Vastaavat asiantuntevien arvioijien hankkimisesta ja perehdyttämisestä arviointitehtävään
- Suunnittelevat tutkintosuoritukset yhteistyössä työelämän edustajien kanssa
- Järjestävät tutkintotilaisuudet ja arvioivat tutkintosuoritukset yhteistyössä työelämän edustajien kanssa

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Näyttötutkintojärjestelmän eri toimijat

- Laativat ja osaltaan allekirjoittavat tutkintotodistukset
- Vastaavat tilastoinnista
- Vastaavat arviointiin liittyvän aineiston dokumentoinnista ja arkistoinnista
- Vastaavat tutkintojen ja niihin valmistavan koulutuksen tiedottamisesta

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Näyttötutkintojärjestelmän eri toimijat

Tutkintotoimikunnat

- Vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvomisesta
- Solmivat järjestämissopimukset
- Myöntävät tutkintotodistukset
- Kehittävät näyttötutkintojärjestelmää ja tutkinnon perusteita

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Näyttötutkintojärjestelmän eri toimijat

Työelämä

- Suunnittelee, järjestää ja arvioi tutkintotilaisuudet yhteistyössä tutkintojen järjestäjien kanssa
- Osallistuu tutkintojen perusteiden laatimiseen

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Mitä tarkoittaa TUTKINTOSUORITUS?

- Tapa, jolla tutkinnon suorittaja osoittaa ammattaitonsa
- Tutkintosuoritus voi olla esim. jokin työtehtävä tai kirjallinen dokumentti

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Mikä on NÄYTTÖYMPÄRISTÖ?

- Toimintaympäristö, jossa tutkinnon perusteissa määritelty ammattitaito osoitetaan
- Näyttöympäristönä voi toimia joko työpaikka tai oppilaitos

NÄYTTÄVÄ -projekti

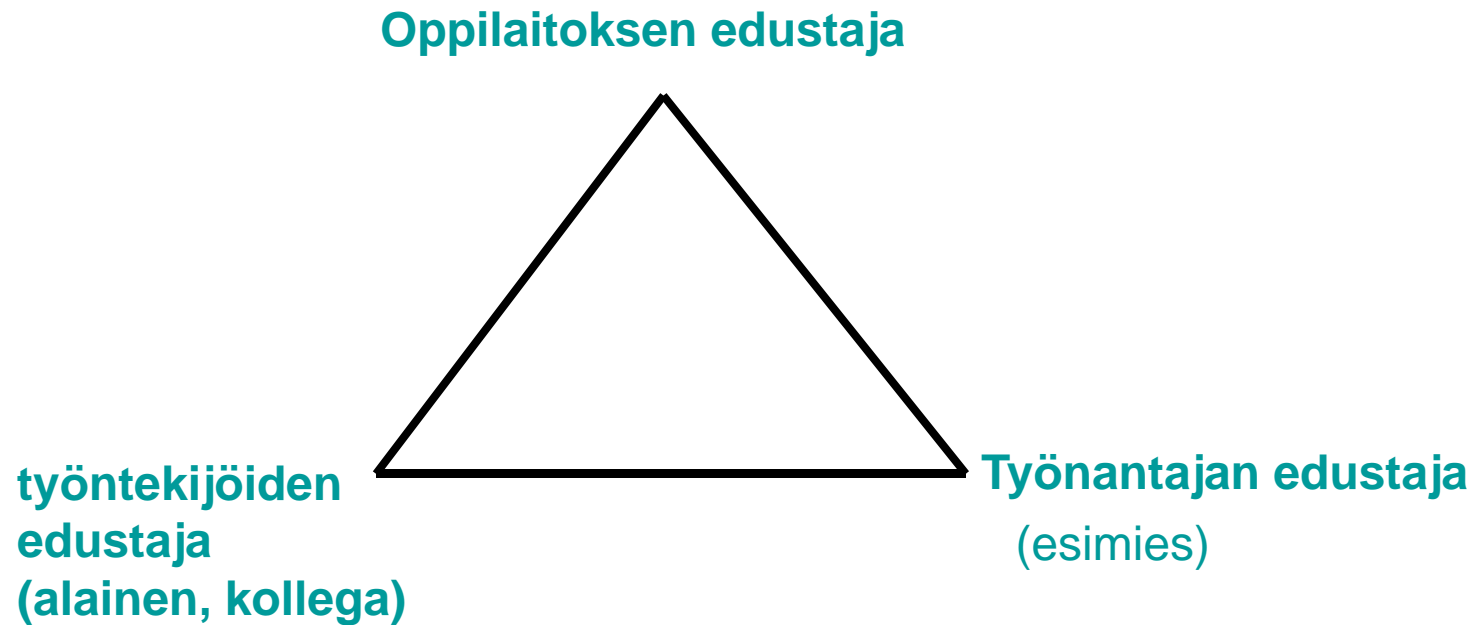
Millainen on hyvä näyttöympäristö?

- Työelämälähtöinen, aidosti työtehtäviä vastaava tilanne
- Ongelmalähtöinen
- Hyvin suunniteltu, jotta kaikki ammattitaidon osoittamisen osat ovat selkeästi arvioitavissa

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Kolmikanta

A
R
V
I
O
I
N
T
I

NÄYTTÄVÄ -projekti

Kolmikanta

- Arviointikeskusteluun osallistuu aina kolme tahoa: oppilaitoksen edustaja, työnantajan edustaja ja työntekijöiden edustaja
- Kolmikannan päätöksestä voidaan virallinen arviointipäätös tehdä

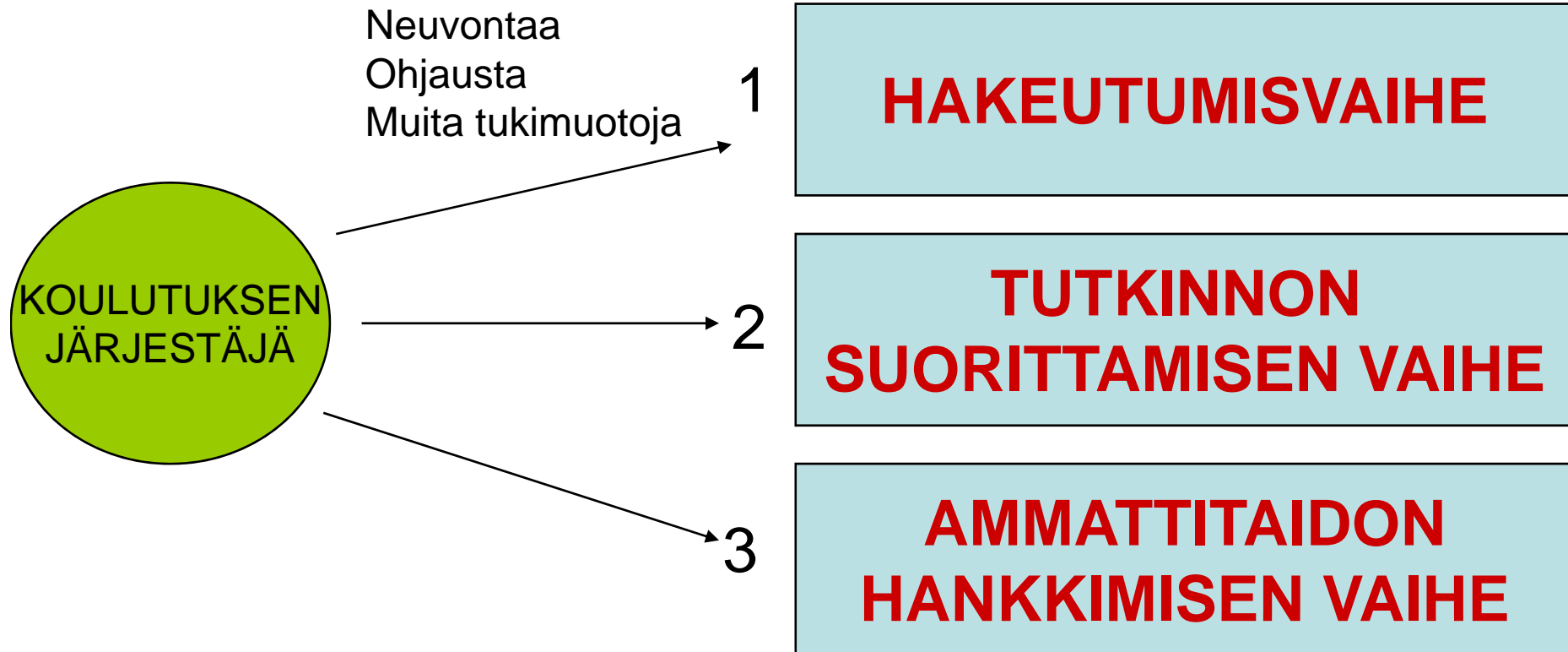
NÄYTTÄVÄ -projekti

Henkilökohtaistaminen

- Opetushallituksen määräys henkilökohtaistamisesta (astuu voimaan 1.3.2007)

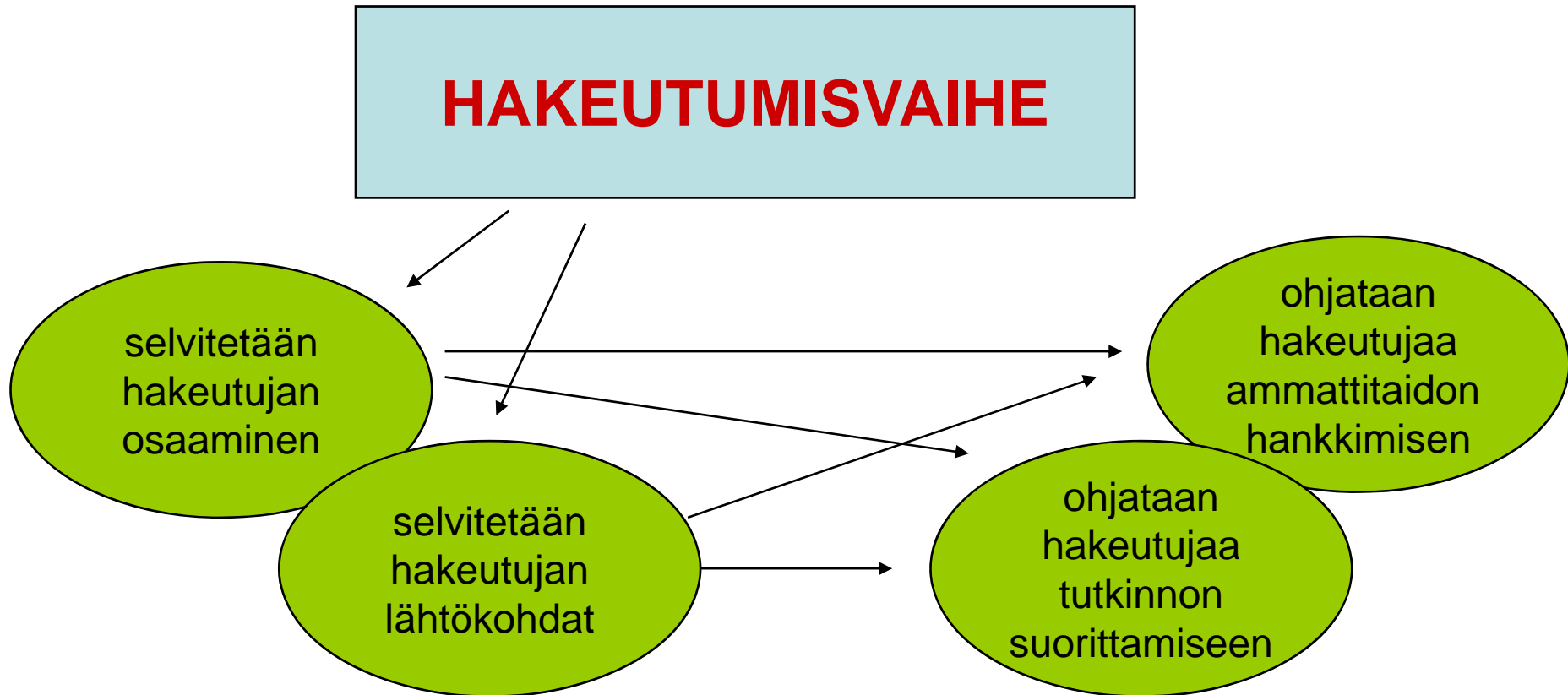
N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Henkilökohtaistaminen

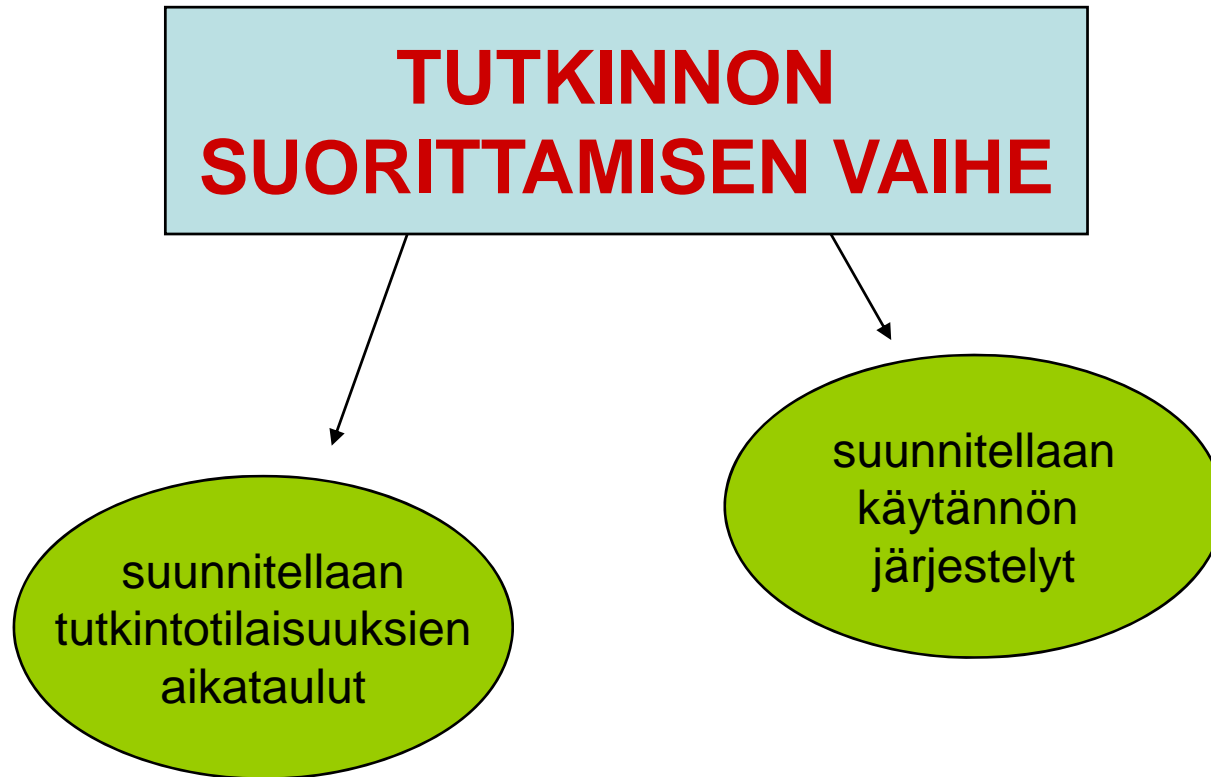
N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Henkilökohtaistaminen

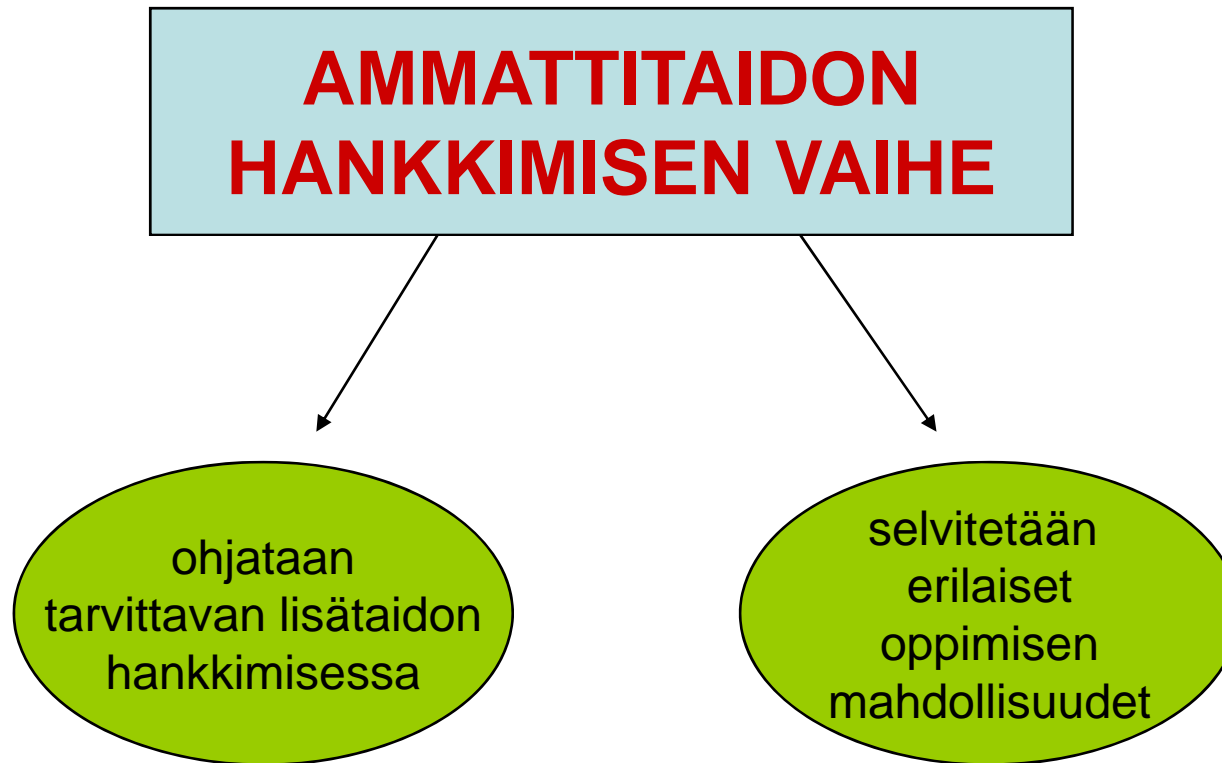
NÄYTTÄVÄ -projekti

Henkilökohtaistaminen

NÄYTTÄVÄ -projekti

Henkilökohtaistaminen

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Henkilökohtainen näyttösuunnitelma

- On kirjallinen suunnitelma, jossa kuvataan, miten yksittäinen tutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteissa edellytetyn ammattitaidon tutkintosuorituksina

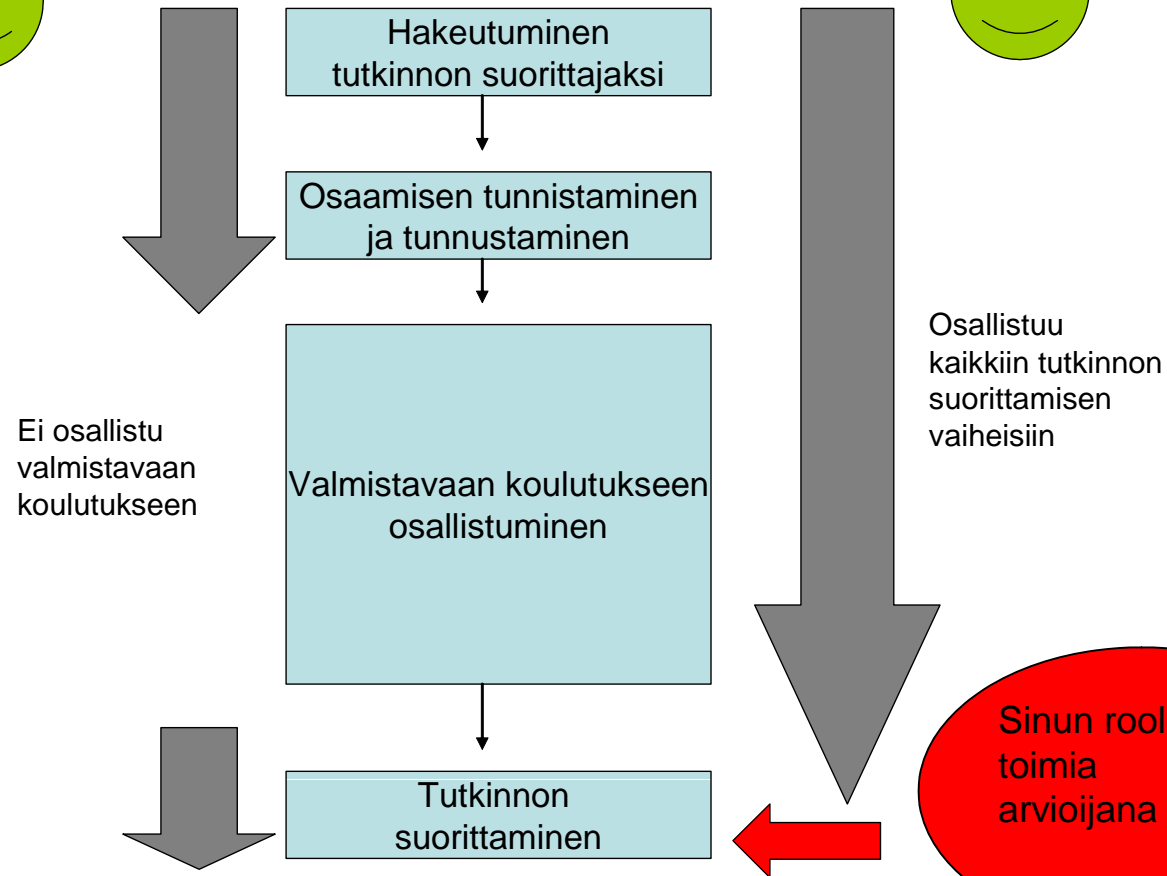
N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Arviointi

- Arviointi tarkoittaa tutkintosuorituksiin kohdistuvaa arviointia
- Arvioinnin lähtökohtana on aina tutkinnon perusteet
- Arviointi voi olla määrällistä tai laadullista

NÄYTTÄVÄ -projekti

Arvioijan rooli

NÄYTTÄVÄ -projekti

Arvioijan tehtävät

- Tutustuminen tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin
- Perehtyminen tutkinnon perusteisiin
- Tutustuminen näyttöympäristöön
- Perehtyminen tutkinnon suorittajan näyttösuunnitelmaan ja sen kelpoisuuden arvioiminen
- Tutkintosuorituksen arvioiminen ja turvallisuudesta huolehtiminen

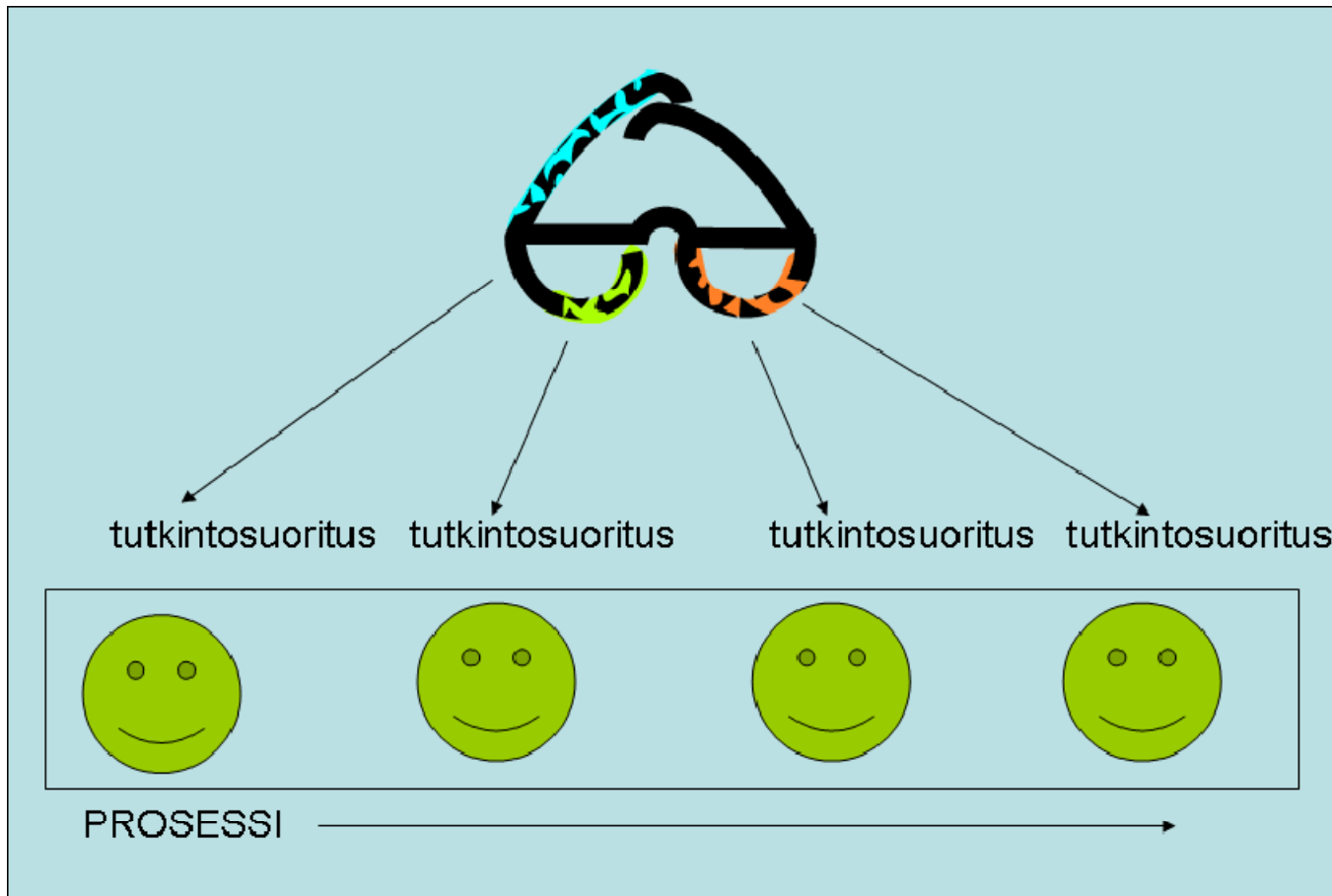
N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Arviointi

- Arviointi toteutuu tutkinnosta riippuen pääperiaatteessa siten, että tutkinnon suorittaja antaa tutkintosuorituksen tai useampia tutkintosuorituksia pidemmän aikavälin jaksolla
- Jokaisen tutkintosuorituksen jälkeen arvioija tekee arvion
- Mikäli tutkinto vaatii useampia tutkintosuorituksia, silloin kerätään kaikkien tutkintosuoritusten arvioinnit jakson lopussa käytävään arviointikeskusteluun

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Arviointi

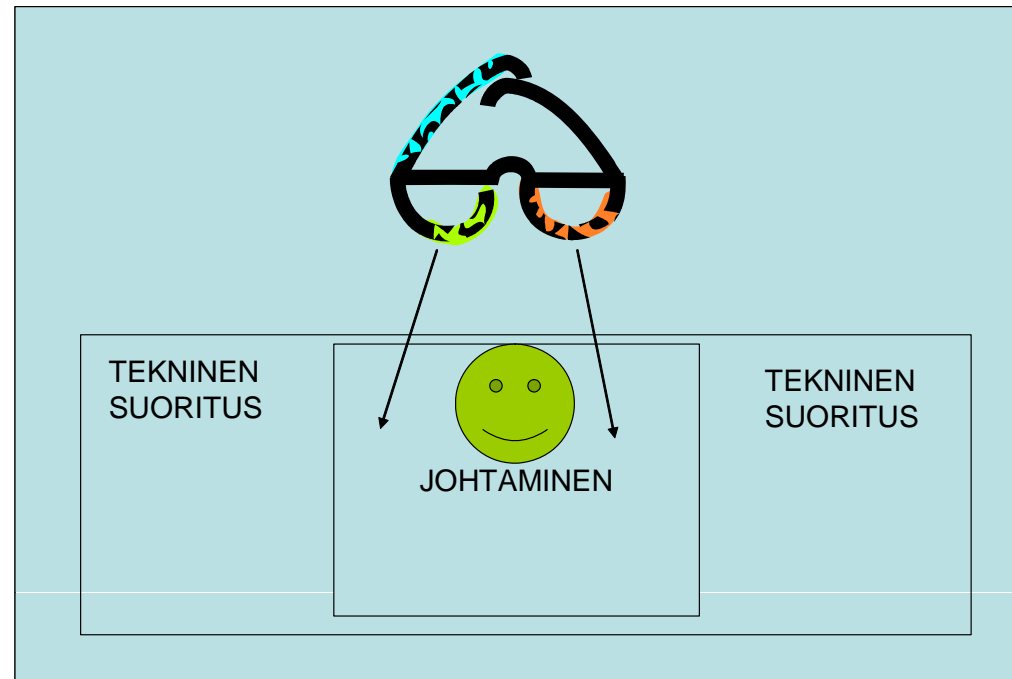
NÄYTTÄVÄ -projekti

Arviointi

- Arvioinnissa ei verrata suoritusta omaan ammattitaitoon vaan tutkinnon perusteisiin
- Arvioinnissa tulee keskittyä siihen ammattitaidon osa-alueeseen mitä arvioidaan
- Arvioinnissa on kyettävä erottamaan arvioitava asia muusta tekemisestä

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Esimerkki johtamisen arvioinnista

NÄYTTÄVÄ -projekti

Arviointiaineistot

- Tutkinnon suorittajan näyttösuunnitelma
- Tutkinnon suorittajan havainnoinnista ja haastattelusta tehdyt dokumentit
- Arvio, näyttöympäristössä tapahtuvasta tutkinnon suorittajan työskentelystä arvioijan työparina
- Mahdolliset kirjalliset aineistot

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Arviointiaineisto

- Arviointilomake
- Mahdolliset palautteet asiakkailta
- Muut mahdolliset dokumentit esim. portfolio

NÄYTTÄVÄ -projekti

Arviointikeskustelu

- Tapahtuu kolmikantaperiaatteella
- Käydään joko heti tutkintosuorituksen jälkeen tai useamman kerätyn tutkintosuorituksen jälkeen (tutkinnosta riippuen)
- Arviointiin liittyy myös tutkinnon suorittajan itsearviointi

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Palautteenanto

- Suullinen palaute annetaan heti tutkintosuorituksen jälkeen, kirjallinen palaute myöhemmin
- Mikäli tutkintosuoritus on puutteellinen sitä voidaan pyytää täydentämään erikseen sovittavana ajankohtana

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Palautteenannon perusteita

- Ole motivoiva
- Ole rehellinen
- Ole asiallinen
- Perustele asiat
- Suunnittele palautteenanto
- Painota positiivisia puolia
- Esitä asiat selkeästi ja ymmärrettävästi
- Arvioi tutkinnon suorittajan toimintaa, älä mene henkilökohtaisuuksiin

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Palautteenannon perusteita

- Sovita palaute tutkinnon suorittajan tämänhetkiseen kehitystasoon
- Jätä ennakko-oletukset arvioinnin ulkopuolelle
- Kuuntele tutkinnon suorittajan kommentteja
- Kohtele tutkinnon suorittajaa työyhteisön tasavertaisena jäsenenä
- Anna konkreettisia kehitysehdotuksia
- Eteenpäin suuntautuneisuus (...jatkossa voisit)

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Oikaisumenettely

- Mikäli tutkinnon suorittaja ei ole tyytyväinen arviointiin hänellä on oikeus tehdä valitus
- Näyttötutkinnon ja sen osan arvioinnin oikaisemisesta päättää tutkintotoimikunta

N Ä Y T T Ä V Ä - p r o j e k t i

Kiitos mielenkiinnostanne!

NÄYTTÄVÄ -projekti

OAKK
OULUN AIKUISKOULUTUSKESKUS

 PSK
AIKUISOPISTO

 KOILLIS-SUOMEN
AIKUISKOULUTUS

 RAAHEN AMMATILLINEN
AIKUISKOULUTUSKESKUS